

Pericopa Ree - De ce este interzis să mâncăm porc? [anul 5782]

Una din temele din pericopa noastră este interdicția de a mânca carne de porc, după ce a fost amintită deja în pericopa Şmini. Între animalele interzise evreilor este în pericopa noastră și porcul (Deuteronom 14:8), numit în ebraică *hazir* חזיר. Această specie de porci este astăzi identificată cu cea numită „Sus scrofa”. Cauza că Toraua ni-l amintește în mod special este că dintre toate viețuitoarele de pe pământ este singura „care are unghia despicată complet, dar nu este rumegetor” (Levitic 11:7). Talmudul ne lămurește: „Oricare cunoscător din lume știe că nu există ceva (un animal) care are unghia despicată și este impur decât porcul; de aceea scrierea îl amintește în mod deosebit” (tractatul Hulin 49:a).

Porcul este considerat culmea urâteniei și a dezgustării: „un inel de aur în râtul unui porc” (Proverbele 11:22). Iar profetul Isaia 66:17 spune: „Cei care se sfințesc și se purifică pentru a intra în grădini urmându-l pe cel care este în mijloc și mâncând carne de porc, lucruri respingătoare și șoareci, vor pieri toți împreună”. Versetul „mâncând carne de porc” (Isaia 65:4), marele înțelept Rasag (Irak, sec. 10) traduce în arabă „mâncând ceva care seamănă cu carne de porc”, iar versetul „acela care oferă (ca olsaia 66:3) el traduce „acela care oferă ofrandă ca sângele unui porc”. În Talmud, tractatul Brachot 25:a scrie „A spus Rav Pepe, gura unui porc este ca un căcat”.

Din cauza imaginii atât de disprețuitoare al porcului, mulți se feresc să folosească cuvântul și în locul lui spun „altceva” *Davar Aher* דבר אחר, inspirat din Talmud. Din aceeași cauză, înțelepții din Talmud au comparat împărăția Romei cu un porc „împărăția cea rea a lui Edom (Roma) este un porc”.

Câinele, la fel ca porcul, este văzut ca un animal disprețuit: „Cine frânge gâtul unui câine oferă un dar din sângele unui porc” (Isaia 66:3); „Cine crește câini parcă ar crește porci” (Talmud, tractatul Baba Kama 83:a); Nu te faci sărac de la un câine și nu te faci bogat de la un porc” (Talmud, tractatul Şabat 145:b). Aluzii găsim și în Noul Testament: „Câinele s-a întors la vărsătura lui, iar scoafa spălată s-a întors să se tăvălească în mocirlă” (2Petru 2:22); „Nu dați la câini ce este sfânt și nu aruncați la porci perlele voastre” (Matei 7:6).

Porcul reprezintă toate alimentele interzise la olaltă. La fel este și la musulmani. Interdicția de a mânca porc este amintită în Coran de patru ori. Un înțelept musulman constată că porcul este amintit așa de mult în Coran din cauză că arabii mâncau mult porc înainte de Islam, carnea de porc fiind foarte gustoasă. Câinele și maimuța nu sunt amintite fiindcă nu se mâncau. Musulmanii mai au și alte explicații. Alt mare înțelept arab are o altă explicație la interzicerea cărnii de porc. El spune că această carne este atât de gustoasă că este obligatoriu să se bea vin după masă. Din pricină că la musulmani acest lucru este interzis, a fost interzisă și carnea de porc.

Înțeleptul evreu Rambam adaugă la argumentele religioase și argumente medicale științifice. El scrie în monumentală sa operă „More nevuim” (Călăuza celor rătăciți) 3:48: „Toraua ne interzice să mâncăm porc din cauza jegului său și din cauză că el mănâncă numai mizerii. Doar noi știm cât de meticuloasă este Toraua la vederea gunoaielor, chiar și în pustiu în tabără și cu atât mai mult în orașe. Dacă am crește porci pentru hrană, străzile și casele deveneau mai mizerabile decât o toaletă, după cum putem vedea în țările creștine din Europa”.

Cuvintele „porc” și „porcărie” se folosesc aproape în toate limbile europene ca epitete depreciative pentru oameni josnici, mârșavi. În multe limbi există un cuvânt pentru a însemna animalul și alt cuvânt pentru un om ticălos sau

un comportament josnic. De exemplu în engleză: swine – pig sau în franceză porc – cochon.

După sursele evreiești, porcul este originea unor boli, cum ar fi lepra. În Talmud scrie în câteva locuri: „Zece porții de molime au coborât pe lume, nouă dintre ele le-au luat porcii” (Talmud, tractatul Kidușin 49:b). Porcul este perceput ca un animal dăunător, după cum ne învață Rambam: „Înțelepții au interzis creșterea porcilor ... și ei au spus blestemat să fie cel care crește porci fiindcă daunele lor sunt multe și se găsesc peste tot” (Hilchot nizkei mamon 5, 9).

De-a lungul anilor, porcul a devenit în mod popular un nume colectiv pentru toate alimentele interzise în Tora și chiar mai mult – un simbol al diferenței între un evreu și un ne-evreu. În ciuda faptului că este vorba despre o interdicție ușoară – o *mițva lo-taase* לא תעשה מצווה care se pedepsește cu 40 de biciuiri – percepția în ochii poporului că este vorba despre o nelegiuire foarte gravă; mulți evrei se feresc să mănânce porc în timp ce ei nu țin Șabatul, de exemplu, care este o mițva mult mai gravă. Și în percepția ne-evreilor, abținerea de a mânca porc este unul din caracteristicile evreilor. Nu este de mirare că în perioada celui de al doilea Templu, pe vremea restricțiilor regelui Antiochus, când în Templu a fost băgată statuia lui Zeus, s-a dat ordin să se aducă jertfe de porci și nu de alte animale.

O altă poveste care apare în aceeași carte din Apocrifă numită 1Hașmonaim este despre Elazar care a refuzat să mănânce porc și a preferat să moară *al Kiduș Hașem* על קידוש השם (pentru sfântul Dumnezeu) ca nu cumva să creadă mulțimea că el a mâncat porc. Elazar, care era unul dintre *sofrim* סופרים (înțelepții care au scris scrierile) avea atunci 90 de ani. După ce a refuzat să mănânce porc, soldații greci a lui Antiochus i-au propus să-i aducă carne cașer și el să se prefacă că mănâncă porc. El a refuzat din nou. Soldații s-au supărat și l-au omorât în bătaie.

De-a lungul secolelor sunt multe povești de eroism și devotare desăvârșită a evreilor care în situații limită au refuzat să mănânce porc. Cele mai cunoscute sunt poveștile despre convertiții din Spania și Portugalia, de la pogromuri sau din perioada holocaustului. Așa că nu-i de mirare că în anul 1962 s-a adoptat cu o mare majoritate în Knesset legea care interzice creșterea porcilor pe pământul Israelului. Legea permite bineînțeles atât creștinilor cât și evreilor care doresc să mănânce carne de porc să crească în anumite condiții porci și să fie vânduți în anumite magazine. Despre câini, ei sunt foarte ocrotiți de legi speciale, sunt înregistrați și vaccinați, foarte apreciați la toate necesitățile societății, cum ar fi ghidarea orbilor, trupe speciale în armată și poliție sau la căutare de droguri.

Nu putem încheia fără să amintim o legendă populară care se bazează pe unele aluzii din Midraș Tehilim că „în viitorul care vine, Hakadoș Baruch Hu va permite cea ce a interzis”. Credința populară spune că este vorba și despre carnea de porc.

Să încheiem cu o urare bazată pe Midraș Tanhuma 8:12:

„În viitorul care vine, Hakadoș Baruch Hu va scoate un anunț în care spune: oricine care nu a mâncat carne de porc să vină să-și primească răsplata ... așa a înapoiat o plată bună la cine merită”.